

דף קלו.

עין משפט א.

יו"ד סימן רפו סעיף יא

יא. יב. מי שנולד בחודש השביעי להריון מלין אותו בשבת ^ז, אפי' אם לא גמרו שערו וצפרניו, אבל מי שנולד בחודש השמיני אין מלין אותו בשבת, אלא א"כ גמרו שערו וצפרניו.
ה"ה לספק בן שבעה ספק בן שמונה אין מלין אותו בשבת, אלא א"כ גמרו שערו וצפרניו.

הגה: וי"א דבספק שבעה ספק שמונה מלין אותו בשבת ^ז גם בלא גמרו שערו וצפרניו, אבל אין מחללין עליו השבת בשאר דברים, וכן נראה לי עיקר.

עין משפט הו.

או"ח סימן תצח סעיף ה

ה. ז. עגל שנולד ביו"ט מותר לשוחטו אם האם עומדת לאכילה ^ר, והוא שברור לנו שכלו לו חדשיו ^ש.

הגה: ובענין ג"כ שהפריס על גבי קרקע שע"ז יצא מכלל ריסוק אברים ^ת.

ה. ח. היו שבת ויו"ט סמוכים זה לזה, נולד בזה מותר בזה דלא שייך הכנה בלידת העגל ^א.

צ. מברייטא בשבת קל"ה ע"א, וכדמוקי לה ביבמות דף פ' ע"א, דבן קיימא הוא. ש"ך ס"ק י"ד.

ק. והט"ז בס"ק ז' האריך בדין זה והעלה שאין ראוי להקל כלל למולו בשבת אם לא גמרו סימניו, וכן הכריע הב"ח.

ר. דמוכן אגב אמו בשחיטה, מגמ' ביצה דף ו' ע"ב. והיינו שאם היה רוצה היה שוחט אותה ואוכלה עם האם.

ש. והיום אין אנו בקיאים בזה כמ"ש ביו"ד סי' י"ג סוף סעיף ג'. מ"א ס"ק ט', והוי ספק נפל דאסור לשוחטו עד תחילת ליל ח' ללידתו, וכלו לו חדשיו היינו ט' חדשים לגסה וחמשה לדקה. ועיין בבכורות ח' ע"א.

ת. ואף דאם נולד ביום חול מותר בו ביום ואין חוששין לריסוק אברים כמ"ש ביו"ד סי' ט"ו סעיף ב', מ"מ ביו"ט חוששין. מ"א ס"ק י'. משום דנמצא שהוא שחט ביו"ט שלא לצורך.

א. ולא דמי לביצה דחשיב הכנה כמ"ש בסי' תקי"ג סעיף ה', דולד בהמה הוא טוב לאכילה וראוי כשנמצא במעי אמו לאחר שנשחטה כמו באחר לידה, אבל בביצה טובה יותר כשנולדה מאשר נמצאה בתוך התרנגולת.

עין משפט ז.

או"ח סימן תצח סעיף ט

ט. יג. בכור בהמה בזה"ז שאינו יכול לשוחטו בלי מום, אין החכם יכול לראותו ביו"ט אם נפל בו מום^ב, ואפי' עבר וראהו ונמצא שיש בו מום, אינו יכול לשוחטו^ג, אבל אם נולד במומו^ד ועבר וראהו נשחט על פיו ומותר.

ראה המום מערב יו"ט וראה שהוא מום שראוי לישחט עליו, יכול לחקור עליו ביו"ט^ה אם נפל בו המום מאליו^ו ומתירו.

הגה: נפל הבכור לבור אסור להעלותו ביו"ט^ז שהרי אינו ראוי לשוחטו, אלא זורק לו מזונותיו לשם^ח.

עין משפט ז.ט.

אה"ע סימן קנו סעיף ד

ד. ה. הניח אשתו מעוברת, אם הפילה הרי זו תתייבם^ט, ואם ילדה ויצא הולד חי לאויר העולם, אפי' שלאחר שעה מת, הרי זה פוטר אמו מחליצה ומיבום. אבל מדברי סופרים אינו פוטר עד שיודע שודאי כלו לו חודשיו ונולד לט' חודשים שלמים^י. אבל בזמן הזה נשתנו הטבעים ויום אחד בחודש הט' חשיב חודש.

ב. ממשנה ביצה דף כ"ה כ"ו וכר"ש והרי"ף והרא"ש. וכתב הרמב"ם בפ"ב הלכה ג' מטעם המומין שנולדו ביו"ט שאין שוחטין עליהם מדין מוקצה שהרי לא היה דעתו עליהם מעיו"ט, וע"כ אסרו גם בנולדו המומין בערב יו"ט כל זמן שלא ראה אותם החכם מערב יו"ט. וי"א הטעם דאין רואין מומין ביו"ט משום דנראה כמתקן, ב"י וט"ז ס"ק ט'. גם שאר הוראות מותר לחכם להורות ביו"ט ודלא כהט"ז בס"ק ט', ועיין בכה"ח אות פ"ה. ג. ואם עבר ושחטו אסור לאוכלו. כה"ח אות פ"א מהפר"ח וכן עיקר. ד. ביו"ט, ומעולם לא היה מוקצה כי היה מוכן אגב אמו ואין מוקצה לחצי שבת אע"פ שהיה אסור מרגע הלידה עד ראיית החכם. מ"א ס"ק י"ט. וכל זה בכלו לו חדשיו, אבל היום שאין אנו בקיאים בזה אין דין זה שייך. כה"ח אות פ"ט. ה. דאין שום הכנה ותיקון בגוף הבכור אלא בגוף העדות. לבוש. ו. דאם לא נפל בו מאליו אלא אחרים גרמו לו בכוונה אינו חשוב מום לישחט עליו, ונלמד זה מגמ' ביצה כ"ז ע"ב, ובכורות כ"ז ע"א, ועיין ביו"ד סי' שי"ג, ובש"ך ס"ק א'. ז. ואפי' נפל בו מום בשעת הנפילה אסור, דזה טילטול שלא לצורך שחיטה. מ"ב אות נ"ה. ח. והגם שבסי' תצ"ז סעיף ב' נפסק דאסור ליתן מזונות לפני כל בעל חי שהוא מוקצה, מ"מ משום צער בעלי חיים כאן התירו. כה"ח אות צ"ג. ט. ולדעת הרי"ף אף שנולד מת לא תתייבם אלא תחלוץ, מובא ברמ"א. י. ובשהה ל' יום, אף אם הוא בן ח' חודשים פוטר, ב"ש.

עין משפט י.

יו"ד סימן טו פעיף ב

ב. בהמה שילדה אם ידוע שכלו לו חודשיו ^ב דהיינו ט' חודשים לגסה
וה' חודשים לדקה מותר מיד ביום שנולד ולא חיישינן שמא נתרסקו
אבריו מהלידה. ואם אין ידוע שכלו לו חודשיו אסור משום ספק נפל
עד תחילת ליל שמיני ^ל.

עין משפט כ.

יו"ד סימן שעד פעיף ח

ח. תינוק כל ל' יום ויום השלושים בכלל אין מתאבלין עליו, אפי' גמרו
שערו וצפרניו אבל משם ואילך מתאבלין עליו, ואם קיים לן שכלו
חודשיו ^מ אפי' מת ביום שנולד מתאבלים עליו.
הגה: ספק בן ז' לשני או בן ט' לראשון ^נ שניהם מתאבלים עליו.

דף קלו:

עין משפט א.

אה"ע סימן קסד פעיף ז

ט. כל יבמה שהיא ספק מדבריהם אם יש עליה זיקה, כגון ילדה ולד
שלא נודע אם כלו לו חודשיו ומת בתוך ל' יום ^ס, או ביום ל' עצמו
שדינה שתחלוץ מספק, אם הלכה ונתקדשה לאחר, או נישאת לו קודם
החליצה, הרי זה חולץ לה יבמה ותשב עם בעלה. ואם נתקדשה לכהן
שהוא אסור בחלוצה, אין היבם חולץ לה שאין אוסרין על זה אשתו

^כ. ובזמן הזה אין אנו בקיאים בכלו לו חודשיו ולכן לעולם צריך שיהיו ז' ימים. כף החיים
אות ו'. ושבעה ימים אלו בעינן מעת לעת דוקא ובתשובת רע"א העלה דלא צריך מעת
לעת. כף החיים אות ז'.

^ל. ובדיעבד אם שחטו קודם ח' אסור לאכלו. בכף החיים אות ח'.

^מ. משבת דף קל"ו ע"א, ונדה מ"ד ע"ב.

^נ. אע"ג דאבילות מדרבנן החמירו כאן בספק, דגנאי היה לו אם לא היו מתאבלים עליו
כלל. כ"כ המרדכי. ט"ז ס"ק ג'.

^ס. כתב הב"ש בס"ק י"א דאפי' ודאי בן ח' וגמרו הסימנים הוי ולד מדאורייתא, וכן כתב
הנ"י ובזה פליגי רבנן ורשב"ל, ובאשת כהן סמכינן על רבנן ומותרת לו, אבל התוס' בפ'
הערל דף פ' כתבו דרבנן פליגי בסתם ולדות, ובבן ח' אפי' בן ל' יום לא הוי ולד, ע"ש.

משום ספק דבריהם^ע, אבל אם גירשה הכהן הזה או מת, הרי זה חולצת
לכתחילה, ואח"כ מותרת לאחרים. וי"א דה"ה אם נישאת לישראל,
והיבם אינו כאן שיחלוץ לה, מותרת לבעלה הישראל מאחר שנישאת
לו כבר.

^ע. עיין ב"ש ס"ק י"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com